

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

درسنامه مطالبات اجتماعی

درس: ۲۱

فصل ۱۱: نهاد حکومت

تدوین: سمیه شریف پور

شهرستان: مهاباد

انس باقرآن

آیه ۵۹ سوره مبارکه نساء مرتبط با درس

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

اهداف یادگیری درس ۲۱ :

نهاد حکومت

- ۱: آشنایی با چرایی نیاز به حکومت**
- ۲: آشنایی با برخی از قوانین و ارزش های اجتماعی اسلام**
- ۳: آشنایی با ویژگی های مجریان قوانین**
- ۴: آشنایی با ارکان حکومت در کشورمان**

داشتن حکومت نیز برای یک جامعه یک ضرورت است

چرا هیچ جامعه ای نمی تواند بدون وجود حکومت باقی بماند؟

زیرا در زندگی اجتماعی نیازهای مشترکی وجود دارد و افراد برای تنظیم امور خود به قوانین و مقرراتی نیاز پیدا می کنند.

چرا افراد یک جامعه نیاز به تشکیل خود در مملکت خود دارند؟

دفاع از هجوم دشمنان
برقراری امنیت و نظم

۱

۲

ایجاد هماهنگی میان فعالیت های مختلف در جامعه

۳

اجرای قوانین و حل اختلافات

۴

بدون نهاد حکومت، جامعه دچار اختلال و هرج و مرج می شود

وظایف حکومت

اگرچه نهاد حکومت در همه کشورها وجود دارد و حکومت‌ها تقریباً وظایف مشابهی را به عهده دارند؛

چرا نهاد حکومت، مهم‌ترین ویژگی‌های ارزشی و فرهنگی یک کشور را نمایان می‌سازد؟

در معرفی کشورها و بیان هویت آنها، از نوع حکومت آنها نیز یاد می‌شود.

وظایف حکومت ها کدامند

وضع قوانین و مقررات لازم در امور مختلف

اجرای قوانین

برقراری نظم و امنیت

رسیدگی به اختلافات و شکایت ها

تعلیم و تربیت

حفظ میراث فرهنگی

سیاست گذاری فرهنگی

عمران و آبادانی کشور

ایجاد وسایل و امکانات لازم برای رفع نیازهای معیشتی، اجتماعی و اقتصادی مردم

ایجاد هماهنگی بین فعالیت های مختلف اقتصادی و اجتماعی

دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی*

مدیریت منابع طبیعی و ثروتهایی که به عموم مردم تعلق دارند؛

حمایت از گروه های خاص و نیازمند مانند کودکان بی سرپرست، معلولان و از کارافتادگان.

چرا اسلام وجود حکومت را برای جامعه ضروری می داند

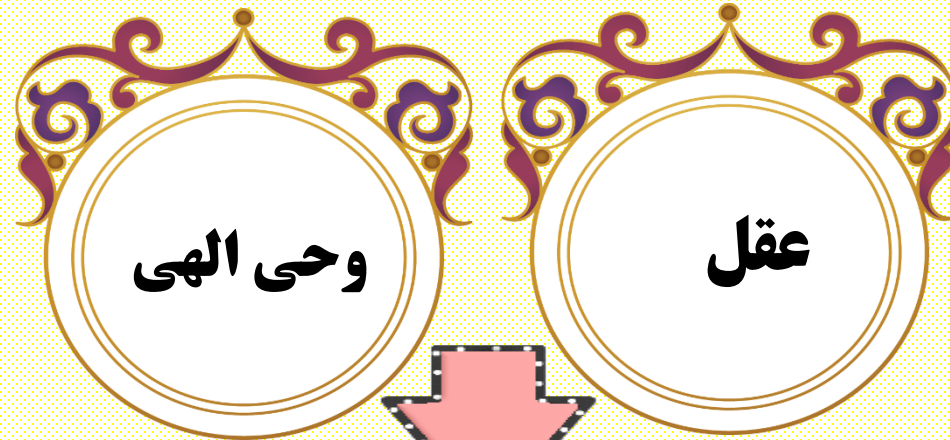
زیرا بسیاری از احکام الهی (مانند عدالت) جز با تشکیل یک جامعه و حکومت الهی محقق نمی گردد

پیامبر اکرم نیز پس از هجرت از مکه به مدینه، حکومت اسلامی تشکیل داد.

حکمت و اراده خداوند است

مبدأ قوانین و مقررات برای برپایی حکومت از دیدگاه اسلام،

دو وسیله اصلی برای شناخت ارزش های الهی، قوانین و مقررات اجتماعی هستند.

برخی از قوانین و ارزش های اجتماعی اسلام کدامند

عدالت

مسئولیت در قبال مظلومان

تأمین اجتماعی

ظلم نکردن

ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی مردم

آزادی انسان ها از همه بندها و موانع سعادت آنها،

تلاش برای عمران و آبادی زمین،

استقلال و نفی سلطه بیگانگان

قانون الهی ضامن عدالت است

مجریان قوانین عادلانه باید دو ویژگی داشته باشند:

عدالت را بشناسند

به عدالت رفتار کنند.

برای اداره امور جامعه، چه کسانی شایستگی دارند فقط آن گروه از مردم شایستگی دارند به نیابت و وکالت از جانب خدا، مجری قوانین الهی باشند که:

هم از قوانین و ارزش های الهی آگاهی و به آن ایمان داشته باشند

هم از نظرتقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند

در رأس این گروه، پیامبران الهی و سپس جانشینان آنها یعنی امامان معصوم قرار دارند

در غیاب پیامبران الهی و امامان معصوم چه کسانی شایستگی اداره حکومت را دارند؟

در غیاب آنان نیز، افراد باتقوا و عادل‌ی که آگاهی لازم را به دستورات اسلام داشته و بر اساس تجربه، حکمت و سیاست صحیح، می‌توانند دستورات اسلام را به درستی بر شرایط و زمان‌های مختلف تطبیق دهند، ادامه دهنده راه آنها هستند.

**امت اسلامی باید از پذیرش طاغوت و حکومت‌های غیرالهی خودداری کند
برای شکل‌گیری امامت و ولایت الهی بر اساس موازین و ارزش‌های اسلامی از هیچ تلاشی دریغ نکند**

حکومت در کشور ما

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، حکومت جمهوری اسلامی در ایران تأسیس و جانشین حکومت شاهنشاهی شد.

بنیان گذار این نوع حکومت امام خمینی((ره)) است.

جمهوری نشان می دهد که شکل این حکومت، جمهوری است و در آن حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته می شود.

اسلامی یعنی محتوای این حکومت اسلامی است و کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود.

زامداران حکومت جمهوری اسلامی ایران نیز باید مؤمن و معتقد به اسلام و متعهد به اجرای آن باشند.

اصل پنجم قانون اساسی

بر طبق اصل پنجم قانون اساسی:

در زمان غیبت امام زمان سرپرستی جامعه را چه فردی برعهده می گیرد:

آگاه به زمان

فقیه عادل و باتقوا

مدیر و مدبر

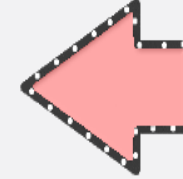
شجاع

ارکان حکومت در جمهوری اسلامی ایران را نام ببرید

بر طبق قانون اساسی، مهمترین رکن حکومت جمهوری اسلامی رهبری آن است.
رهبری در جمهوری اسلامی ایران بر پایه «ولایت فقیه» است.

سرپرستی

ولایت یعنی

رهبری (ولی فقیه)

قوه مجریه

رئیس جمهوری، معاونان
و وزارت خانه ها

قوه مقننه

نمایندگان مجلس شورای اسلامی،
اعضای شورای نگهبان

قوه قضائیه

رئیس قوه قضائیه، قضات، دیوان عالی
کشور، دادگاه ها، دادرها و

اختیارات و وظایف رهبر کدامند

رهبر، مدیریت کلان و ارزشی کشور را برعهده دارد. به این معنا که مراقب حرکت کلی کشور است تا از اهداف و ارزش های انقلاب اسلامی، منحرف نشود.

تعیین سیاستهای کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها

فرماندهی کل نیروهای مسلح

نصب و عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان، رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و فرماندهان نیروهای نظامی، انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ...

عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلامی ...

برخی از سیاست‌های کلی نظام که تاکنون تهیه شده و ابلاغ شده‌اند

عنوان	تاریخ	
ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «پدافند غیرعامل»	۱۳۸۹/۱۱/۲۹	۱
ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و ارتباطات»	۱۳۸۹/۱۱/۲۹	۲
ابلاغ سیاست‌های کلی اشتغال	۱۳۹۰/۰۴/۲۸	۳
ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش	۱۳۹۲/۰۲/۱۰	۴
ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی»	۱۳۹۲/۱۱/۲۹	۵
ابلاغ سیاست‌های کلی «سلامت»	۱۳۹۳/۰۱/۱۸	۶
ابلاغ سیاست‌های کلی «جمعیت»	۱۳۹۳/۰۲/۳۰	۷
ابلاغ سیاست‌های کلی «علم و فناوری»	۱۳۹۳/۰۶/۲۹	۸
ابلاغ سیاست‌های کلی «محیط زیست»	۱۳۹۴/۰۸/۲۶	۹
ابلاغ سیاست‌های کلی «خانواده»	۱۳۹۵/۰۶/۱۳	۱۰

ابلاغ سیاست‌های کلی «جوانان»	۱۳۹۵/۰۵/۱۲	۱۰
ابلاغ سیاست‌های کلی «مختارگان»	۱۳۹۵/۰۷/۲۸	۱۱
ابلاغ سیاست‌های کلی «سازمان‌ها»	۱۳۹۵/۰۸/۱۳	۱۲

سایر نهاد های دیگری که در اعمال حاکمیت مشارکت دارند.

شورای نگهبان

مجلس خبرگان رهبری

شورای عالی امنیت ملی

مجمع تشخیص مصلحت نظام

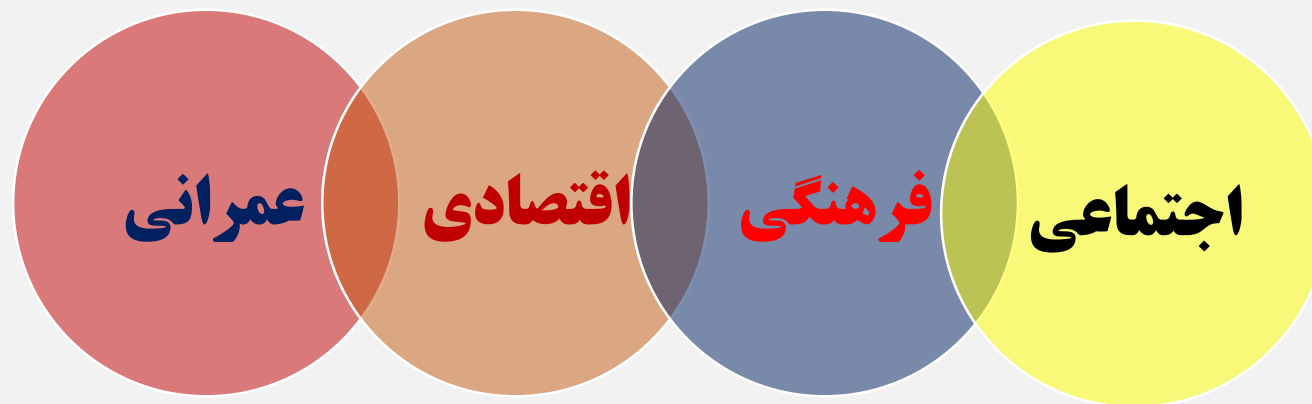

شورای عالی انقلاب فرهنگی

شوراهای اسلامی شهر و روستا

اعضای این شوراها را مردم منطقه یا محل انتخاب می کنند.

شوراهای اسلامی با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های

با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور تشکیل می شوند

خودسنجی

چرا اسلام وجود حکومت را برای جامعه ضروری می داند

۱

برخی از قوانین و ارزش های اجتماعی اسلام کدامند

۲

مجریان قوانین عادلانه باید چند ویژگی داشته باشند؟

۳

ارکان حکومت در جمهوری اسلامی ایران را نام ببرید

۴

اختیارات و وظایف رهبر کدامند

۵

در زمان غیبت امام زمان سرپرستی جامعه را چه فردی برعهده می گیرد؟

۶

سایر نهاد های دیگری که در اعمال حاکمیت مشارکت دارند.

۷

